

steren kalder Tvindimperiet, har været kendt i Undervisningsministeriet i mange år.

Det gælder for det første Tvindskolernes samarbejde med Tvind Fælleseje, og det gælder også anvendelse af fælles revisor. I det hele taget viser meget af det materiale, vi har fået i hånden, at Undervisningsministeriet har haft megen viden om, hvad der skete inden for Tvindskolerne og inden for Tvindsamvirket. Og hvis vi sammenholder den viden, som vi har i dag, med den viden, man havde i 1970'erne og 1980'erne, har jeg svært ved at se, i hvilket omfang de reaktioner, man kommer med i dag, ikke også var berettiget dengang, hvis de er berettiget i dag.

Jeg forstår ikke, at skiftende ansvarlige ministre fra partierne Socialdemokratiet, Venstre, Det Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti ikke har grebet ind for længst, under forudsætning af at det står så galt til, som man siger, det står til i dag, for sådan har det også stået til i lang tid. Der er tilsyneladende ikke den store forandring. Og jeg forstår ikke, man ikke i ministerierne har set lamperne lyse, hvor der var tale om, at der var usædvanlige forhold inden for Tvindskolerne.

I hvilket omfang der er tale om en overtrædelse af gældende lovgivning, kan jeg ikke se. Det har jeg ikke kompetence til. Det er ministeriets opgave. Det er dér, man har viden. Det er dér, man har de mange papkasser, der indeholder bevismaterialet.

Om det så betyder, at undervisningsministeren ikke kan komme hele det såkaldte Tvindimperium til livs, er muligt. Ja, det er efter min opfattelse endda sikkert, fordi bevismaterialet om påstande om lovbrud ikke holder for alle skolars vedkommende. Men det er jo altså vilkårene i et retssamfund, og det er sådan set det, der viser, at man har et retssamfund, og jeg er godt tilfreds med, at vi har det. Hellere dømme én for lidt end én for meget. Dertil kommer også, at Undervisningsministeriet som forvaltningsmyndighed har svækket sin egen position ved, at man ikke har grebet ind i tide i det omfang, der har været grundlag for.

Jeg har også gennem min sagsbehandling fået klart belyst, at Tvindskoler udgør et utrolig sammenhængende netværk. Mange personer optræder som forstandere, som lærere og bestyrelsesmedlemmer andre steder. Det er jeg ikke selv begejstret for. Det strider lidt mod min idé om de frie skoler, men de findes jo også andre steder. Og det er under ingen omstændigheder ulovligt i henhold til gældende lovgivning.

Jeg har også set, at en vis hr. Poul Jørgensen optræder i tide og utide som talsmand, som underskriver, hvor det i virkeligheden burde have været den enkelte skoles formand eller forstander, der skulle have underskrevet. Er det ikke ulovligt? Andre skoler bruger advokater med juridisk baggrund. Tvindskolerne må selvfølgelig vælge den, de vil – altså også Poul Jørgensen – men jeg tror, at skolerne ville have stået sig meget bedre, hvis man for lang tid siden havde indset, at man skulle have optrådt udadtil som mere selvstændig, men det er jo ikke strafbart at have optrådt uklogt. Ud over selve særloven som et anslag mod Tvindimperiet har ministeren og andre også solgt særloven af hensyn til de frie skoler.

Jeg tror ikke, der er så mange frie skoler, der opfatter, at det er af hensyn til dem. En helt afgørende og ganske unik ting i den danske uddannelses tradition er vore frie skoler, højskoler, efterskoler, friskoler. Derfor er der i enhver henseende grund til at værne om netop denne tradition, der indebærer det, som Grundtvig slog fast med ordene: Frihed for Loke såvel som for Thor. Det afgørende er ikke, at Thor har frihed. Det afgørende er, at Loke har det. Det er det, friheden måles på, og jeg er ikke i tvivl om, hvem der i denne sag er Loke.

Det flotte ved den nuværende lovgivning for frie skoler er, at vi hver især kan vælge den skoleform, vi ønsker, den pædagogik, vi ønsker, og samtidig tillader vi andre at have en tilsvarende ret til at have deres egen opfattelse. Denne frihed må man sige trues, når nogle misbruger friheden. Det vil jeg ikke lægge skjul på er vigtigt at understrege. Men jeg vil heller ikke undlade at sige, at friheden også kan trues af ministerens lovforslag. Ved at sikre sig mod misbrug fra bestemte skoler bliver friheden i virkeligheden begrænset, også for skoler, som intet har gjort, og som er helt uskyldige. Og dér tænker jeg også på skoler uden for Tvindsamvirket.

Hvis vi stadig væk vil have noget, der hedder frie skoler, så er det vigtigt at sige, at der er grænser for, hvor mange begrænsninger vi kan lave, hvilket hegn vi kan sætte op. Hellere betydelig frihed med en vis kontrol, end at man sætter nogle skarpe grænser op, og så længe der er noget, der hedder frie skoler, kan vi ikke undgå, at der er nogle, der gør noget, som nogle af os måske opfatter som misbrug.

Vi har fra SF's side også sagt, at en af grundene til, at vi afviser den måde at gribe det an på, er, at vi mener, at nogle menneskers retssikker-